

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง

A Model of Causal Factors That Influence Deviant Behavior of High School Students in Lampang

สมชาย ใจไหว¹

ปรมินทร์ อริเดช²

กิตติศักดิ์ นีวรตัน³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง การวิเคราะห์วิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษารูปแบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Path Analysis) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์และวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปางโดยใช้โมเดลลิสเรล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 13 โรงเรียน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 369 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการของโมเดลลิสเรล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่า ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ครั้งแรกนั้นโมเดลไม่มีความสอดคล้องกัน แต่เมื่อพิจารณาค่าไค-สแควร์ ($\chi^2 = 292.37/296 = 0.98$) ค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness-of-Fit Index : GFI = 0.95) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index : AGFI = 0.92) รวมทั้งดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (Root Mean Squared Residual : RMR = 0.042) เข้าใกล้ศูนย์ (RMSEA = 0.00) มีค่าไม่เกิน 0.05 ค่าส่วนเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Residual : SR = 3.09) มีค่าเกิน 2.00 ซึ่งคะแนนมาตรฐานจะต้องมีค่าเข้าใกล้ 0 รวมทั้งกราฟ Q-Plot มีความชันน้อยกว่าเส้นทแยงมุม แต่ในกรณีนี้สามารถอนุมานให้สอดคล้องได้เมื่อทำการปรับโมเดลถึงที่สุดแล้วได้กราฟมีความชันใกล้เคียงเส้นทแยงมุมมากที่สุด ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ หรือ R-Square ตัวแปรในโมเดลอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนได้ร้อยละ 88.00

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย email: somchai2010@gmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2. อิทธิพลรวมสูงสุดในโมเดล คือ อิทธิพลรวมอันเนื่องมาจากตัวแปรสังคมเป็นปริมาณ 0.92 รองลงมา คือ ตัวแปรคุณลักษณะส่วนบุคคล เท่ากับ 0.66 และตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุดต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนนักเรียน คือ ตัวแปรการศึกษา มีค่าเท่ากับ -0.33

3. อิทธิพลทางตรงสูงสุดในโมเดล คือ อิทธิพลรวมทางตรงอันเนื่องมาจากตัวแปรสังคม มีค่าเท่ากับ 0.92 รองลงมา คือ ตัวแปรสื่อและเทคโนโลยี มีค่าเท่ากับ 1.60 และตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุดต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนนักเรียน คือ ตัวแปรเพื่อน มีค่าเท่ากับ -1.60

4. อิทธิพลทางอ้อมสูงสุดในโมเดล คือ อิทธิพลรวมอันเนื่องมาจากตัวแปรการศึกษา โดยส่งผ่านตัวแปรคุณลักษณะของบุคคล มีค่าเท่ากับ 0.68 รองลงมา คือ ตัวแปรเพื่อน โดยส่งผ่านตัวแปรคุณลักษณะของผู้เรียน มีค่าเท่ากับ 1.66 และตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุดต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน คือ ตัวแปรสื่อและเทคโนโลยี โดยส่งผ่านตัวแปรคุณลักษณะของผู้เรียน มีค่าเท่ากับ -1.65

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พฤติกรรมเบี่ยงเบน นักเรียนมัธยมศึกษา ลำปาง

Abstract

The purposes of this research were to investigate the causal relationship model of factors influencing the deviation behavior of secondary school students in Lampang province, to study the direct influence indirect and influential effects on deviation behaviors of Lampang secondary school students. This research is based on the study of the pattern of causal relationships (Path Analysis) examine the consistency of the model developed with empirical data and analyze the direct and indirect effects of variables that influence the deviation behavior of secondary school students in Lampang province by using LISREL model. The population used in this study were 13 students in Lampang high school in academic year 2014 using stratified random sampling. The sample was 369 persons. The Deviation behavior of secondary school students in Lampang province. Data were analyzed by using LISREL model. The results were as follows.

1. The analysis of the causal factors that influence deviant behavior of high school students found that when the offense is a fine model already appeared. The model is consistent with empirical data. Based on chi – square ($\chi^2 = 292.37/296 = 0.98$) the chi-square value was statistically significantly different from the zero. The Goodness-of-Fit Index : GFI = 0.95) Adjusted Adjusted Adjustment Index (Adjusted) AGFI = 0.92), and the Root Mean Squared Residual (RMR = 0.042) was close to zero (RMSEA = 0.00), not exceeding 0.05. The standardized residual (SR = 3.09) is greater than 2.00. The standard scores must be close to 0, and the Q-Plot has less slope than the diagonal. When the graph slopes near the diagonal line, the predictive coefficient or R-Square variable in the

model explained the variance of the self-cognitive ability of the students was 88.00 percent.

2. Influence model is the most influential social variables, as well as a large quantity of 0.92, followed by the variable personalization features and variables that influence the amount of 0.66 minimum per student variable deviant behavior. Education is a variable quantity -0.33.

3. The direct influence of the model was the direct influence of the social variable 0.92, followed by the media and technology variables of 1.60, and the least influential variables on the behavioral variance. The friend variable is -1.60.

4. The indirect effect in the model is the total influence of the variables of the study, passing through the variables of the person's characteristics is 0.68, followed by the variables of friends passing through the variables of the learner's characteristics is 1.66, and the variables have the least influence on students' deviant behavior variables is a media and technology variable by passing the variable, the student's attribute value is -1.65.

Keywords: Causal factors, Deviant behavior, High school Students, Lampang

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับเด็กนักเรียนมีทั้งการทารุณกรรมต่อเด็กและสตรี ทั้งในสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา รวมทั้งในชุมชนสังคม มีให้เห็นเห็นตามสื่อต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่สาเหตุมาจากผู้ใหญ่สร้างปัญหาให้กับเด็กและมาจากตัวเด็กเอง พฤติกรรมเด็กนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์นั้นเป็นที่ทราบกันดีว่า ในกลุ่มเด็กนักเรียนที่อยู่ในช่วงของวัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทางร่างกายและจิตใจ อยากคิด อยากทดลอง เป็นวัยเจริญเติบโต มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจ หากได้รับผลกระทบกระเทือนทางจิตใจก็อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ไม่พึงประสงค์ได้ ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา พฤติกรรมหนีเรียน พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมอบายมุข พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท พฤติกรรมการแต่งกายไม่เหมาะสม พฤติกรรมเที่ยวเตร่และพฤติกรรมใช้สื่อเทคโนโลยีไม่เหมาะสม ซึ่งเบี่ยงเบนไปจากในอดีต จากเดิมในบริบทสังคมไทยมีวิถีชีวิตเรียบง่าย ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับวัย พฤติกรรมบางอย่างเกินวัยอันควร เช่น พฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักเรียนหญิงเพื่อแย่งแฟนผู้ชาย ซึ่งในอดีตไม่เคยมีหรือมีน้อย ไม่มากเหมือนในปัจจุบัน นิตยา กัทลิตะพันธุ์ (2541 : 32) ได้ให้ข้อสังเกตว่า สถานการณ์เกี่ยวกับการทำร้ายในกลุ่มวัยรุ่นตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมา มีการทะเลาะวิวาทในโรงเรียน เช่น ยกพวกตีกันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องมากขึ้น แม้กระทั่งการทะเลาะกันระหว่างโรงเรียนก็มีบ้าง สาเหตุคือการไม่เคารพกฎกติกา ไม่รู้จักคำว่ารุ่นพี่รุ่นน้อง เอาแต่อารมณ์มาเป็นเครื่องตัดสิน ไม่มีเหตุผล เหตุเกิดจากการเล่นกีฬา การพนัน ชู้สาว ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้มักเกิดขึ้นกับนักเรียนชายเป็นส่วนใหญ่ แต่ระยะหลังมีบ้างที่เกิดกับนักเรียนหญิงเพราะเรื่องชู้สาว ในการปฏิบัติต่อเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและปัญหาเหล่านี้

ครูจึงมีบทบาทอย่างมากในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหของเด็กไม่ให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาปีการศึกษา 2542 ที่กำหนดบทบาทให้สถานศึกษาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ภาระ จึงตกอยู่ที่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาที่จะต้องดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครบถ้วน นักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้รับการแก้ไขและช่วยเหลืออย่างทั่วถึง นักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษได้รับการพัฒนา และส่งเสริมตามวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ปัจจุบันพบว่า การศึกษาไทยกลับมีปัญหา ด้านคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ นักเรียนมีปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เด็กนักเรียนไม่ได้รับ การแก้ไขปัญหาเท่าที่ควร โรงเรียนบางโรงเรียนกลับผลักภาระปัญหาออกไป คัดเลือกนักเรียนที่ดีมีคุณภาพ ศึกษาต่อโรงเรียนของตัวเอง นักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม มีปัญหาด้านการเรียนถูกคัดออกไปจาก โรงเรียน ให้นักเรียนที่มีปัญหาเหล่านี้หาทางออกและแก้ปัญหาด้วยตนเอง บางคนหาทางออกได้ มีภูมิคุ้มกัน ที่ดี มีทักษะชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในระบบโรงเรียนต่อไปได้ แต่นักเรียนบางคนช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ แก้ไข ปัญหาหาทางออกของตัวเองไม่ได้ก็หลงผิด คิดสั้น มีความประพฤติกุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ มีพฤติกรรม เบี่ยงเบนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เป็นปัญหาต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม (ศุภย์เฝ้าระวังทาง วัฒนธรรม, 2553 : 21) จากผลการวิจัยโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า สภาวะการณ์เด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบนที่เป็นปัญหาสำคัญยังคงเป็น พฤติกรรมการบริโภคอบายมุข ปัญหายาเสพติด ปัญหาสื่อลามกอนาจารเยาวชน พฤติกรรมทางเพศเสรี และ ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ทั้งนี้พบว่า ปัจจัยเสี่ยงต่อการเข้าสู่ปัญหาของเด็กและเยาวชนภาคเหนือ ตอนบนที่สำคัญ คือ การอยู่ห่างบ้าน ห่างครอบครัว การขาดพ่อแม่ผู้ใหญ่อุปถัมภ์ การคบเพื่อนมีเพื่อน พาไปในทางเสีย การเสพสื่อที่ไม่ดีหรือลามก การใช้ชีวิตอยู่ในเมืองที่มีพื้นที่เสี่ยง (จำลอง คำบุญชู, 2550 : 10) สอดคล้องกับผลการวิจัยโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน ปี พ.ศ. 2556 ผลการวิจัยพบว่า สภาวะการณ์เด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน จังหวัดลำปาง ในด้านชีวิตกับอบายมุขและด้านชีวิตกับความรุนแรง อยู่ในลำดับที่ 7 ของจังหวัด และในด้านชีวิตกับสื่อ พบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดลำปางใช้เวลาดูโทรทัศน์ VDO VCD DVD และดูละครซีรีส์ คุยโทรศัพท์ เล่น Social Network ผ่านโทรศัพท์มือถือ เล่นอินเทอร์เน็ต รวมกันเฉลี่ย 12 ชั่วโมงต่อวัน จากปัญหาดังกล่าวนี้นักวิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนหรือผู้ที่สนใจในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน หาแนวทางป้องกันและแก้ไข พัฒนาคุณภาพชีวิต ของเด็กนักเรียนไม่ให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นปัญหาสังคม การวิเคราะห์วิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษารูปแบบของ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Path Analysis) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูล เชิงประจักษ์และวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง โดยใช้โมเดลลิสเรล เนื่องจากการศึกษาอิทธิพลระหว่าง ตัวแปรต่าง ๆ เพื่อดูว่า อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่สันนิษฐานว่าเป็นสาเหตุของตัวแปรที่เป็น ผลหรือไม่ ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัย ผลที่ได้จะเป็นการเพิ่มสารสนเทศให้กับโรงเรียน ชุมชน บิดา มารดา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการเฝ้าระวังป้องกันการเกิดพฤติกรรม เบี่ยงเบนและพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวม ต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ผลที่ได้รับจะเป็นการเพิ่มสารสนเทศให้กับโรงเรียน ชุมชน บิดา มารดา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการเฝ้าระวังป้องกันการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. รูปแบบของการวิเคราะห์เส้นทางของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง และมีปัจจัยอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง แบ่งออกเป็น

1. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด

ลำปาง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 13 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเถินวิทยา โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา โรงเรียนเมืองปานวิทยา โรงเรียนแม่เกาะวิทยา โรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา โรงเรียนแม่พริกวิทยา โรงเรียนสบปราบพิทยาคม โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม โรงเรียนแม่ทะวิทยา โรงเรียนเกาะคาวิทยาคม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเขลางค์นคร และโรงเรียนวังเหนือวิทยา จำนวน 11,095 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ปัจจัยพฤติกรรมเบี่ยงเบน ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ปัจจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล หรือระดับบุคคล ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว ปัจจัยเกี่ยวกับเพื่อน ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชนสังคม ปัจจัยเกี่ยวกับการศึกษา ปัจจัยเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยี

2.2 พฤติกรรมเบี่ยงเบน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกำหนดความประพฤติของนักเรียน และนักศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งครอบคลุมประเด็นพฤติกรรมหนีเรียน พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมอบายมุข พฤติกรรมทะเลาะวิวาท พฤติกรรมการแต่งกายไม่เหมาะสม พฤติกรรมเที่ยวเตร่ และพฤติกรรมใช้สื่อ เทคโนโลยีไม่เหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 13 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเถินวิทยา โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา โรงเรียนเมืองปานวิทยา โรงเรียนแม่เกาะวิทยา โรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา โรงเรียนแม่พริกวิทยา โรงเรียนสบปราบพิทยาคม โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม โรงเรียนแม่ทะวิทยา โรงเรียนเกาะคาวิทยาคม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเขลางค์นคร และโรงเรียนวังเหนือวิทยา จำนวน 11,095 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 13 โรงเรียน จำนวน 369 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเปิดตาราง Taro Yamane ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นและห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. วางแผนการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง

1.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยที่ได้ศึกษามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง

2. สร้างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สร้างแบบสอบถามโดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเพื่อน และด้านสื่อและเทคโนโลยี เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปางเป็นแบบวัดพฤติกรรม ประกอบด้วยพฤติกรรมหนีเรียน พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมอบายมุข พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท พฤติกรรมการแต่งกายไม่เหมาะสม พฤติกรรมเที่ยวเตร่และพฤติกรรมใช้สื่อเทคโนโลยีไม่เหมาะสม เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์การตัดสินค่า IOC

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 40 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8802 และแบบวัดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง แบบวัดพฤติกรรมได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9126

2.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้และพอเพียงต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ผู้วิจัยมีวิธีการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามพร้อมด้วยแบบสอบถามไปพบผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. เตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายรายละเอียดของแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ

4. หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ตรวจแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคัดเลือกเอาเฉพาะที่ตอบได้ถูกต้องสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนและแยกคะแนนแต่ละด้าน

5. นำคะแนนที่ได้แต่ละด้านไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระเบียบวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ตัวแปรส่วนบุคคลหรือระดับบุคคล ครอบครัว การศึกษา ชุมชนสังคม เพื่อน และสื่อและเทคโนโลยี

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยและระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-Test)

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้โปรแกรม LISREL ประมาณค่าพารามิเตอร์โดยใช้วิธี likelihood สูงสุด (Maximum Likelihood Estimates = ML) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542 : 23) การวิเคราะห์ความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์ของโครงสร้างเส้นเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ กำหนดค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Measures) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542 : 30) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอในรูปแบบการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ดัชนี GFI (Goodness of Fit Index) ดัชนี AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) ทั้งก่อนปรับและหลังปรับโมเดล ดัชนี RMR (Root Mean Squared Residual) ดัชนี RMSEA ดัชนี Standardized Residual กราฟ Q-Plot และโมเดลแสดงอิทธิพลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน พร้อมทั้งตารางแสดงผลรวมอิทธิพล (Total Effect) อิทธิพลทางตรง (Direct Effect) และอิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)

สรุปผลการวิจัย

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ครั้งแรกนั้นโมเดลไม่มีความสอดคล้องกัน แต่เมื่อพิจารณาค่าไคสแควร์ $X^2 = 292.37/296 = 0.98$ ค่าไคสแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI = 0.95) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI = 0.92) รวมทั้งดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR = 0.042) เข้าใกล้ศูนย์ (RMSEA = 0.00) มีค่าไม่เกิน 0.05 ค่าส่วนเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standard-

ized Residual : $SR = 3.09$) มีค่าเกิน 2.00 ซึ่งคะแนนมาตรฐานจะต้องมีค่าเข้าใกล้ 0 รวมทั้งกราฟ Q-Plot มีความชันน้อยกว่าเส้นทแยงมุม แต่ในกรณีนี้สามารถอนุมานให้สอดคล้องได้โดยอ้างอิงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542 : 42) เมื่อทำการปรับโมเดลถึงที่สุดแล้วได้กราฟมีความชันใกล้เคียงเส้นทแยงมุมมากที่สุด แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

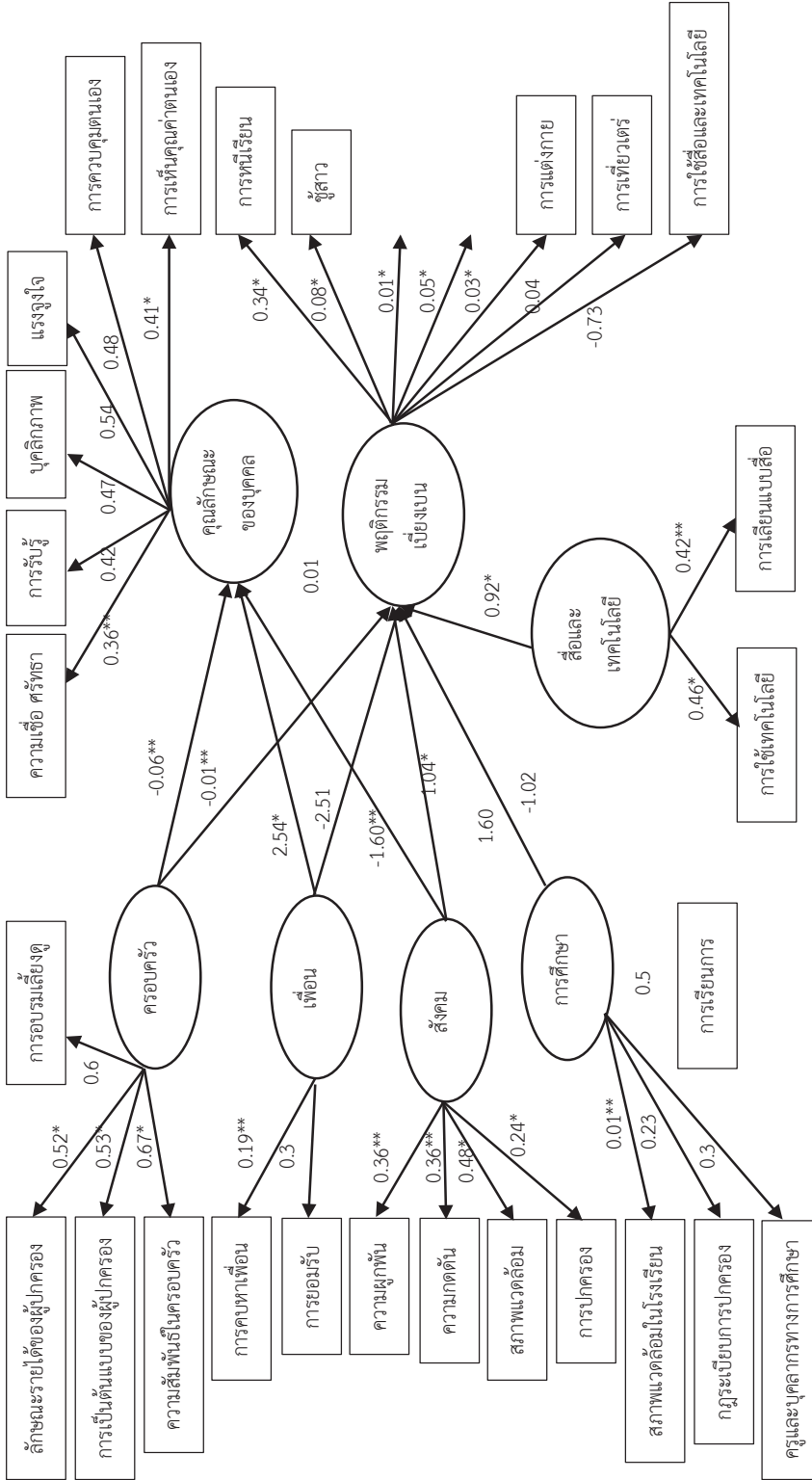
ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยโปรแกรมริสเรล
หลังจากการปรับโมเดล

ค่าสถิติ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	หมายเหตุ	ความสอดคล้อง
1. Chi-Square	เข้าใกล้ 0 ($p > .05$) ไม่มีนัยสำคัญ	292.37 ($p = 0.55$)	ผ่านเกณฑ์	
2. Chi-Square/df	ต้องน้อยกว่า <2.0	$292.37/296 = 0.98$	ผ่านเกณฑ์	
3. GFI	ต้องเข้าใกล้ 1	0.95	ผ่านเกณฑ์	
4. AGFI	เข้าใกล้ 1	0.92	ผ่านเกณฑ์	
5. Standardized RMR	เข้าใกล้ 0	0.042	ผ่านเกณฑ์	สอดคล้อง
6. RMSEA	<.05	0.00	ผ่านเกณฑ์	
7. Standardized Residual	<2.0	3.09	ไม่ผ่านเกณฑ์	
8. Q-Plot	ชันกว่าเส้นทแยงมุม	ไม่ชัน	ไม่ผ่านเกณฑ์	

เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง จำนวนตัวแปรสังเกตได้ 29 ตัวแปร โดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ -.200 ถึง .764 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ตัวแปรลักษณะรายได้ของผู้ปกครองกับการเป็นต้นแบบของผู้ปกครอง โดยมีค่าเท่ากับ .764 รองลงมา คือ คู่ของ การอบรมเลี้ยงดูกับการเป็นต้นแบบของผู้ปกครอง โดยมีค่าเท่ากับ .734 และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ตัวแปรลักษณะรายได้ของผู้ปกครองกับตัวแปรพฤติกรรมการใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม มีค่าเท่ากับ -.200 โดยส่วนใหญ่เป็นความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน (ค่าความสัมพันธ์เป็นบวก) และค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวแปรอิสระแต่ละคู่มีค่าไม่เกิน .8 แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวแปรอิสระของข้อมูลชุดนี้ไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นทางตรงพหุ (Multicollinearity) ซึ่งเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์

โมเดลลิสเรล

ภาพที่ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปางหลังปรับโมเดล

Chi-Square = 292.37, df = 296, P-value = 0.54874, RMSEA = 0.000

ผลการศึกษาอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวม ต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง

ตัวแปรเหตุ ตัวแปรผล	R ²	ครอบครัว			เพื่อน			สื่อและเทคโนโลยี			การศึกษา			ชุมชนสังคม			ส่วนบุคคล		
		TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE
ส่วนบุคคล	0.31	-0.06	-0.06	-	2.54	2.54	-	-2.51	-2.51	-	1.04	1.04	-	-	-	-	-	-	-
พฤติกรรม เบี่ยงเบน	0.88	-0.05	-0.01	-0.04	0.06	-1.60	1.66	-0.05**	1.60	-1.65	-0.33**	-1.02	0.68	0.92**	0.92	-	0.66**	-	-

ระดับการมีนัยสำคัญทางสถิติ *P<.05 ** P <.01 ไค-สแควร์ = 292.37, p = 0.54874, df = 296, GF = 0.95, RMR = 0.042

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมสูงสุดในโมเดลที่มีต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนนักเรียน คือ อิทธิพลรวม
อันเนื่องมาจากตัวแปรปัจจัยด้านชุมชนสังคมเท่ากับ 0.92 รองลงมา คือ ตัวแปรปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล
เท่ากับ 0.66 และตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุดต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนนักเรียน คือ ปัจจัยด้านการศึกษา
เท่ากับ -0.33 เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงสูงสุดในโมเดลที่มีต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนนักเรียน คือ
อิทธิพลรวมทางตรงอันเนื่องมาจากตัวแปรปัจจัยชุมชนสังคมเท่ากับ 0.92 รองลงมา คือ ตัวแปรปัจจัยสื่อ
และเทคโนโลยีเท่ากับ 1.60 และตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุดต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนนักเรียน คือ ปัจจัย
ด้านเพื่อน เท่ากับ -1.60 เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อมสูงสุดในโมเดลที่มีต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนของ
นักเรียน คือ อิทธิพลรวมอันเนื่องมาจากตัวแปรปัจจัยด้านการศึกษาโดยส่งผ่านตัวแปรปัจจัยคุณลักษณะ
ของบุคคล เท่ากับ 0.68 รองลงมา คือ ตัวแปรปัจจัยด้านเพื่อนโดยส่งผ่านตัวแปรคุณลักษณะของผู้เรียน
เท่ากับ 1.66 และตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุดต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน คือ ตัวแปรปัจจัย
ด้านสื่อและเทคโนโลยี โดยส่งผ่านตัวแปรปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้เรียน เท่ากับ -1.65

การอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยอภิปรายผลโดยเรียงอันดับปัจจัยในการมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
เบี่ยงเบนของนักเรียนใน 6 ปัจจัย 2 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านชุมชนสังคมและปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี
มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน จะเห็นได้ว่า มีความตรงตามวัยที่กำลังศึกษา เป็นไปตาม
พัฒนาการทางสังคมของนักเรียนในยุคสารสนเทศ การเบี่ยงเบนความสำคัญจากเพื่อนมาให้ความสำคัญด้าน
ชุมชนสังคมและด้านสื่อและเทคโนโลยี จากการวิจัยครั้งนี้สามารถทำนายได้ว่า ในอนาคตปัจจัยด้านชุมชน
สังคมและปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้นโดยพิจารณาจาก
แนวโน้มของการกระทำผิดของเด็กนักเรียนหรือวัยรุ่นที่พบได้ในสื่อต่าง ๆ ที่รายงานนำเสนอตามช่องทาง

สื่อวิทยุ หรือโทรทัศน์ซึ่งทั้งหมดล้วนมีสาเหตุมาจากปัญหาชุมชนสังคม เพราะว่าชุมชนสังคมเป็นต้นแบบของพฤติกรรม เป็นแหล่งสนับสนุนพฤติกรรมแหล่งสะสมค่านิยม ความคิด จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าชุมชนสังคมเป็นปัจจัยหลัก ปัจจัยด้านชุมชนสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนสูงสุดเป็นอิทธิพลทางตรงในโมเดลที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนนักเรียน เมื่อพิจารณาภาพโดยรวมแล้ว ปัจจัยด้านชุมชนสังคมเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดในโมเดลเช่นกันที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน ทั้งนี้พฤติกรรมของนักเรียนจะเกิดการเบี่ยงเบนหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของบุคคล ซึ่งปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลนี้เป็นปัจจัยรองลงมาในอิทธิพลโดยรวมสำหรับโมเดลที่มีต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ตัวแปรคุณลักษณะส่วนบุคคลนี้จะมีอิทธิพลก็ต่อเมื่อนักเรียนไม่เห็นคุณค่าของตนเอง ขาดการรับรู้ และขาดความเชื่อ ศรัทธาในบุคลิกภาพของตนเองปราศจากการควบคุมตนเอง ก่อให้เกิดแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนขึ้นในตนเอง สอดคล้องกับ สำนักงานวัฒนธรรมนครนายก (2554 : 14) พฤติกรรมเบี่ยงเบนมีสาเหตุหนึ่งคือ จากปัจจัยตนเอง ทำให้เด็กไม่สามารถใช้สติปัญญาไตร่ตรองและยับยั้งสิ่งชั่วร้ายรอบด้านได้ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีเป็นปัจจัยรองลงมาเพราะสื่อและเทคโนโลยีเป็นความต้องการของวัยรุ่นที่ต้องการเข้าสังคมโดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการสนทนาเพื่อคบหาเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต หรือการใช้ Facebook, Line และช่องทางอื่น ๆ เป็นช่องทางการติดต่อในการคบเพื่อน บ่งบอกได้ว่านักเรียนหากเข้ากลุ่มได้ก็จะได้รับการยอมรับจากเพื่อนแล้วกลุ่มเพื่อนสามารถสร้างบรรทัดฐานทางสังคมในกลุ่มเพื่อนด้วยกันขึ้นมา หากนักเรียนเข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ก็จะได้รับความกดดันจากสังคมเพื่อน เกิดการไม่ยอมรับจากกลุ่ม นักเรียนคนนั้นจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากสังคม คือ การใช้สื่อไม่เหมาะสม การด่าทอทาง Facebook, Line เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทในช่องทางสื่อ เทคโนโลยี ทางทางออกของปัญหาไม่ได้ ผลสุดท้ายนัดแนะกันออกมาทะเลาะวิวาทขึ้นตบตบตีและถ่ายคลิปประจาน เกิดปัญหาสังคมตามมา ตัวแปรปัจจัยด้านเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า มีอิทธิพลทางตรงน้อยที่สุดต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนนักเรียนในโมเดลนั้นเป็นเพราะปัจจัยด้านการศึกษาที่สามารถสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนในระดับสถานศึกษา ส่งผลให้นักเรียนได้เกิดการรับรู้และเรียนรู้ รู้จักปฏิเสธรู้เท่าทันภัยสังคม การวางตัวและการปฏิบัติตนในการคบเพื่อน รวมถึงการมีสื่อและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วลดช่องว่างในการคบเพื่อนทำให้ปัญหาในการคบเพื่อนมีน้อยลง เพราะใช้สื่อเป็นตัวกลางในการลดช่องว่างนั้น สอดคล้องกับ Sutherland (1947 : 92) พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นโดยผ่านกระบวนการติดต่อสื่อสาร ด้านความประพฤติในโรงเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนนักเรียนน้อยเพราะว่าได้รับความกดดันจากตัวแปรชุมชนสังคม อิทธิพลจากตัวแปรชุมชนสังคมในเรื่องของการอบรมเลี้ยงดู ผู้ปกครองต้องดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้ปกครองต้องประกอบอาชีพที่สุจริตเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนในความปกครองของตนเอง หากปล่อยปละละเลยก็จะถูกลงโทษโดยชุมชนสังคมนั้นด้วยวิธีประชาคมหมู่บ้านนั่นเอง รวมถึงการยอมรับจากชุมชนสังคมของที่มาของรายได้ผู้ปกครอง ลักษณะของรายได้ผู้ปกครองส่งผลต่อนักเรียน พฤติกรรมผู้ปกครองนักเรียนในการประกอบอาชีพ การได้รับความกดดันจากการประชาคมของหมู่บ้าน ผลการวิจัยครั้งยังสามารถทำนายได้ว่า แนวโน้มการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ไม่เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น การอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยไม่ปรับเทคนิควิธีการ ใช้วิธีการเดียวในอบรมเลี้ยงดู ซึ่งไม่ได้ผลในยุค

สารสนเทศนี้ ขาดการดูแลเอาใจใส่ เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หรือเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยแต่ปราศจากเหตุผล การขาดความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของผู้ปกครอง ปล่อยให้เด็กนักเรียนอยู่ตามลำพัง เด็กนักเรียนขาดที่พึ่งพิงทางใจ ขาดการขัดเกลาทางความคิด ชีวิตและจิตใจ ส่งผลต่อเด็กนักเรียนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางลบได้ง่าย ด้านปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนน้อย เป็นเพราะตัวแปรการควบคุมตนเองของนักเรียน หากนักเรียนสามารถควบคุมตนเองไม่ให้คล้อยตามสภาพแวดล้อมสิ่งยั่ว สิ่งที่มาอมเมาให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน นักเรียนก็จะมีทักษะชีวิตมีภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องสัมพันธ์กับตัวแปรปัจจัยด้านการศึกษาที่สามารถสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนไม่ให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ รวมถึงการรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี การรับรู้ทันต่อพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ มีสติ ในการควบคุมตนเองและเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มมากขึ้น สัมพันธ์กับปัจจัยด้านเพื่อน นักเรียนก็จะสามารถควบคุมตนเองได้ในการเลือกคบเพื่อนที่นิสัยดี สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ หากกระตักการควบคุมตนเองต่ำ นักเรียนก็จะสามารถเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ง่าย ปัจจัยด้านการศึกษามีอิทธิพลรวมน้อยที่สุดในโมเดล ที่มีต่อตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนนักเรียน ตัวแปรสังเกตได้ คือ ครู สภาพแวดล้อมในโรงเรียน กฎระเบียบ การปกครอง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นั่นเป็นเพราะปัจจุบันทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่างให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการมีการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา มีการจัดระเบียบสังคม สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในที่ชุมชนใกล้เคียงแหล่งบริการหมดไปหรือปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด การเข้มงวดกวดขันพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเด็กนักเรียน การเอาใจจริงเอาใจต่อการล่วงละเมิดสิทธิเด็ก เป็นส่วนส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ในการมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กนักเรียน สร้างนักเรียนให้มีทักษะในดำเนินชีวิตที่ดี ให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดี เกิดการเรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยต่าง ๆ เมื่อมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางลบ

เมื่อพิจารณารายพฤติกรรมเบี่ยงเบน ผลการวิจัยยังพบว่า พฤติกรรมการหนีเรียนเกิดจากปัจจัยการศึกษา การที่นักเรียนไม่พร้อมด้านการเรียน ไม่มีความสุขกับการเรียน เกิดความเครียด สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การได้รับความกดดันจากครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา รวมถึงการค้างส่งงานในรายวิชาต่าง ๆ ขาดระเบียบวินัยในตนเอง เกิดจากปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ขาดการควบคุมตนเอง การควบคุมตนเองอยู่ในระดับต่ำ รวมถึงปัจจัยด้านเพื่อน นักเรียนมีอารมณ์อ่อนไหวจึงถูกเพื่อนชักชวนให้หนีเรียนได้ง่าย ด้านพฤติกรรมด้านอบายมุขเกิดจากปัจจัยครอบครัว การขาดความอบอุ่นในครอบครัว มาจากการอบรมเลี้ยงดูที่ผิดวิธี การมีปัญหาในตนเอง มีความเชื่อความศรัทธาที่ไม่ถูกต้อง เกิดแรงจูงใจในการใช้สารเสพติดหรืออบายมุข และปัจจัยชุมชนสังคมที่มีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม การควบคุมตนเองต่ำ ถูกชักจูงได้ง่าย ด้านพฤติกรรมทางด้านเพศ เกิดจากปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ถูกส่งต่อมาจากสื่อและเทคโนโลยี การรับรู้ที่ไม่ถูกต้อง การเลียนแบบสื่อ ค่านิยมทางเพศ การประพฤติดนไม่เหมาะสมก่อนวัยอันควร การอบรมเลี้ยงดู การให้คำปรึกษา การแนะแนว การดูแลเอาใจใส่ไม่ทั่วถึง รวมถึงการไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ด้านพฤติกรรมการใช้สื่อและเทคโนโลยี การควบคุมสื่อ ปราศจากการตรวจสอบ การดูแลเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการอบรมเลี้ยงดูที่ผิดวิธี ปล่อยให้เด็กมีเวลาว่าง ใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์

ขาดทักษะชีวิต ด้านพฤติกรรมการเที่ยวเตร่ เกิดจากสภาพแวดล้อมชุมชนไม่เข้มแข็ง การมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเที่ยวเตร่ สถานบันเทิงใกล้สถานศึกษาหรือชุมชน การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่จริงจัง รวมถึงการจัดระเบียบสังคมที่ไม่เข้มงวด ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่ปล่อยปละละเลย การทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ขาดการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร สำหรับพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทนั้นเกิดจากการเป็นต้นแบบของพ่อแม่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว และการทิ้งขว้างคนรักมาจากพฤติกรรมชู้สาว พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ และเกิดจากปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำและการไม่เห็นคุณค่าในตนเอง และด้านพฤติกรรมการแต่งกายไม่เหมาะสมเกิดจากการเลียนแบบสื่อ การไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองเท่าที่ควร ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบอีกประการหนึ่ง คือ พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ล้วนมาจากปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อนักเรียน โดยเฉพาะปัจจัยด้านชุมชนสังคม ตัวแปรสภาพแวดล้อมชุมชนสังคมนั้น ซึ่งในชุมชนของนักเรียนมีแหล่งอบายมุขอบสถานศึกษา สัมพันธ์กันกับชุมชนของนักเรียนน้อยอยู่ น่าดู น่ามองซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่า ชุมชนสังคมเกิดการพัฒนามากขึ้นเท่าใดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนก็จะแปรผันเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อมชุมชนสังคมเปลี่ยนแปลงไป พฤติกรรมนักเรียนย่อมเปลี่ยนตาม การจัดระเบียบทางสังคมเป็นแนวทางหนึ่งที่หน่วยงานราชการใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความสงบสุขและจัดระเบียบคนในชุมชนสังคมให้สงบสุข ในทางตรงกันข้ามปัญหาชุมชนสังคมก็เกิดจากการดำเนินงานในส่วนภาครัฐที่ไม่เข้าใจคนบุคคลในสังคม การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ส่งผลกระทบต่อการเบี่ยงเบนพฤติกรรมของนักเรียนโดยตรง การไม่เข้าใจถึงสาเหตุพฤติกรรม การไม่เข้าถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กนักเรียน การบังคับใช้กฎหมายที่เกินกว่าเหตุ การลงโทษโดยไม่คำนึงถึงสิทธิเด็ก เป็นการละเมิดสิทธิเด็ก เช่น การนำเด็กนักเรียนผู้หลงผิดด้านยาเสพติดเข้าค่ายบำบัดอาการผู้เสพยา ให้ฟื้นฟูรักษาโดยใช้กระบวนการเข้าค่าย นำเด็กผู้หลงผิดรวมกลุ่มกันส่งผลให้เด็กผู้หลงผิดรู้จักกันเพิ่มขึ้นและรวมกลุ่มกันมากขึ้น แทนที่จะเข้าค่ายบำบัดรักษาแต่กลับเป็นการสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้เสพยามากขึ้น ผู้เสพยารายวันตัวเองไปเป็นผู้ค้า เพราะผู้เสพยาต้องใช้ระยะเวลาในการบำบัดรักษาอาการ ไม่สามารถบำบัดได้โดยง่าย หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ได้ใช้ความจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นเพราะต้องการทำงานให้เสร็จไปที ไม่ได้ใช้ความรักความเมตตาในการปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่ให้ออกาสเด็กที่หลงผิดได้ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของตนเอง และหรือเด็กนักเรียนเมื่อเข้าไปอยู่ในวงจรยาเสพติดยากที่จะเลิกพฤติกรรมเบี่ยงเบนนี้ได้ สาเหตุอันเนื่องมาจากการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดได้ผู้กระทำความผิดรายย่อย ตัวการใหญ่หรือผู้บงการยังจับกุมไม่ได้ เห็นได้จากการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดเสียเอง ดังนั้นจึงจำเป็นที่หน่วยงานผู้ตรวจสอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายจำเป็นที่จะต้องเอาใจจริงเอาใจกับการกวาดล้างผู้มีอิทธิพลให้หมดไปหรือให้มีลดน้อยลงเพื่อให้กระบวนการปราบปรามมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น หากควบคุมตัวแปรปัจจัยชุมชนสังคมได้ดีจะส่งผลให้สามารถควบคุมตัวแปรปัจจัยคุณลักษณะของบุคคล ไปกำหนดต่อตัวแปรปัจจัยสื่อและเทคโนโลยี ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเพื่อนและปัจจัยด้านการศึกษา ก็จะทำให้พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนมีอิทธิพลน้อยลงตาม ดังนั้นเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทุกฝ่ายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเอาใจใส่และเอาใจจริงต่อการจัดระเบียบสังคม การควบคุมชุมชนสังคมเพื่อเป็นตัวควบคุมไม่ให้นักเรียนได้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนที่เป็นเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ผลการวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้

1. องค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูและดูแลเด็กในความปกครองไม่ให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกนอกกลุ่มนอกทาง
2. หน่วยงานพัฒนาสังคมของอำเภอควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งในการดูแลเอาใจใส่ใส่นักเรียน
3. โรงเรียนควรสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก ในโทษของการประพฤติดิถีระเบียบวินัยหรือกฎเกณฑ์ของสังคมที่วางไว้หรือกำหนดไว้ให้นักเรียน
4. ทุกภาคส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องของการมีส่วนร่วมแบบบูรณาการในการปกป้องสิทธิเด็ก หน่วยงานที่ดูแลเด็กต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนไม่ให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคม
5. ทุกภาคส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา เข้าร่วมจัดระเบียบสังคม จัดสภาพแวดล้อมบริเวณรอบตัวเด็กทั้งในโรงเรียน ชุมชน สังคม ไม่ให้เด็กมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนขึ้นได้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก
2. ควรศึกษาตัวแปรด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะด้านหรือตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาและในระดับประถมศึกษา

รายการอ้างอิง

- จำลอง คำบุญชู. (2550). *โครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child watch) ปี 2550 : ภาคเหนือตอนบน (เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน ลำปาง และ ลำพูน)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา กัทธิตะพันธุ์. (2541). *วิเคราะห์การใช้สารเสพติดในระบบข้อมูลเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน กรุงเทพมหานคร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม. (2553). *คู่มือเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: ศุภย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม.
- Sutherland. (1947). *Crimnology*. Philadelphia: J.B. Lippincott.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครนายก. (2554). *การเบี่ยงเบนพฤติกรรมของวัยรุ่น จังหวัดนครนายก ประจำปี 2554*. นครนายก: สำนักวัฒนธรรมฯ.